

**Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.**

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Smernica Rady 91/628/EHS z 19. novembra 1991 o ochrane zvierat počas prepravy, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 340, 11. 12. 1991, s. 17), v znení

smernice Rady 95/29/ES z 29. júna 1995, ktorá mení smernicu 90/628/EHS týkajúcu sa ochrany zvierat počas prepravy (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 148, 30. 6. 1995, s. 52),

rozhodnutia Rady 92/438/EHS z 13. júla 1992 o informatizácii veterinárnych postupov pri dovozoch (Shift project), ktoré mení smernice 90/675/EHS, 91/496/EHS, 91/628/EHS, a

rozhodnutia Rady 90/424/EHS, a ktoré ruší rozhodnutie 88/192/EHS (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 243, 25. 8. 1992, s. 27),

nariadenia Rady 1255/97/ES z 25. júna 1997 týkajúceho sa kritérií Spoločenstva na oddychové miesta a meniaceho plán prepravy, odkazujúc na prílohu smernice 91/628/EHS (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 174, 2. 7. 1997, s. 1),

nariadenia Rady 411/98/ES z 16. februára 1998 o dodatočných normách na ochranu zvierat použiteľných na cestné vozidlá používané na dopravu dobytku na ceste presahujúcej osem hodín (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 52, 21. 2. 1998, s. 8).

Právne predpisy Európskych spoločenstiev sú preložené do slovenského jazyka; do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nahliadnuť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1/29, Bratislava.

**Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.****KAPITOLA I****DOMÁCE NEPÁRNOKOPYTNÍKY, HOVÄDZÍ DOBYTOK, OVCE, KOZY A OŠÍPANÉ****A. Všeobecné ustanovenia**

1. Gravidné zvieratá, ktoré môžu porodiť počas prevozu, alebo zvieratá, ktoré porodili počas predchádzajúcich 48 hodín, a novonarodené zvieratá, ktorým sa ešte úplne nezahojila pupočná šnúra, nie je možné pokladať za spôsobilé na prepravu.
2. Zvieratám sa musí poskytnúť dostatok priestoru, aby mohli stáť vo svojej prirodzenej polohe, a v prípade potreby aj prepážky, aby boli zvieratá chránené pred pohybom dopravného prostriedku. Ak to zvláštne podmienky na ochranu zvierat vyžadujú, poskytne sa im miesto na ležanie.
3. Dopravné prostriedky a kontajnery musia byť skonštruované a obsluhované tak, aby chránili zvieratá pred nepriaznivým počasím a značnými rozdielmi v klimatických podmienkach. Vetranie a vzduchový priestor musia byť v súlade s podmienkami prepravy a musia zodpovedať druhu prepravovaných zvierat. Vnútri oddelenia pre zvieratá a na každom jeho poschodí musí byť dostatočný priestor, ktorý umožní adekvátne vetranie nad zvieratami, keď sú vo svojej prirodzenej stojacej polohe, bez toho, aby im niečo bránilo v prirodzenom pohybe.
4. Dopravné prostriedky a kontajnery sa musia dať ľahko čistiť, musia byť zabezpečené proti úniku zvierat a skonštruované a obsluhované tak, aby sa predišlo poraneniu a zbytočnému utrpeniu zvierat a aby bola zaručená bezpečnosť zvierat počas prepravy. Kontajnery, v ktorých sa prepravujú zvieratá, musia byť označené symbolom označujúcim prítomnosť živých zvierat nápisom „Preprava živých zvierat“ a znakom označujúcim zvieratá vo vzpriamenej polohe. Ak sa prepravujú divé zvieratá alebo nebezpečné živočíchy, kontajnery musia byť označené nápisom „Preprava divých zvierat“ alebo „Preprava nebezpečných živočíchov“. Dopravné prostriedky a kontajnery musia umožniť veterinárnu prehliadku a starostlivosť o zvieratá a zvieratá sa do nich musia nakladať takým spôsobom, ktorý nebráni vetraniu. Počas prepravy a manipulácie musia byť kontajnery vždy vo vzpriamenej polohe a nesmú byť vystavované prudkým nárazom alebo otrasom.
5. Počas prepravy zvieratá musia dostať vodu a vhodné krmivo v intervaloch, ktoré na tento účel stanovuje príloha č. 7.
6. Nepárnokopytníky musia mať počas prepravy ohlávky. Toto ustanovenie neplatí pre neprivyknuté žriebätá alebo pre zvieratá prepravované v individuálnych boxoch.
7. Ak sú zvieratá uviazané, použité povrazy alebo ostatné upevňovacie pomôcky musia byť také pevné, aby sa v bežných prepravných podmienkach nepretrhli, a dostatočne dlhé, aby v prípade potreby umožnili zvieratám ľahnúť si, prijímať potravu a piť. Musia byť skonštruované tak, aby sa vylúčilo akékoľvek nebezpečenstvo uškrtienia alebo poranenia. Zvieratá nesmú byť uviazané za rohy alebo nosové krúžky.
8. Nepárnokopytníky sa prepravujú v individuálnych stojiskách alebo boxoch, ktoré sú skonštruované tak, aby chránili zvieratá proti nárazom. Tieto zvieratá sa môžu prepravovať aj v skupinách, v takom prípade sa musí venovať pozornosť tomu, aby zvieratá, ktoré sú voči sebe nepriateľské, neboli prepravované spolu, alebo ak sú prepravované spolu, aby mali panvové končatiny nepodkuté.
9. Nepárnokopytníky nesmú byť prepravované vo vozidlách s viac ako jedným podlažím.
10. Ak sa zvieratá rôznych druhov prepravujú v tom istom dopravnom prostriedku, oddelia sa podľa druhov okrem prípadov spriatelených zvierat, keď oddelenie môže spôsobiť rozrušenie prepravovaných zvierat. V prípade prepravy zvierat v jednej zásielke, ktoré sú navzájom prirodzenými nepriateľmi, treba prijať osobitné opatrenia, aby sa predišlo nepriaznivým reakciám.
11. Ak sú zvieratá rôzneho veku prepravované v tom istom dopravnom prostriedku, dospelé a mladé zvieratá sa musia držať oddelene, toto obmedzenie neplatí pre samice prepravované so svojimi mláďatami, ktoré ich cicajú.
12. Nekastrované dospelé samce sa musia oddeliť od samíc. Dospelé žrebce a chovné kance budú navzájom oddelené. Tieto ustanovenia platia, len ak zvieratá neboli chované v zlučiteľných skupinách alebo ak nie sú na seba privyknuté.
13. V oddeleniach, v ktorých sa prepravujú zvieratá, nesmie byť naložený tovar, ktorý by mohol nepriaznivo ovplyvniť pohodu zvierat.
14. Na nakladanie a vykladanie zvierat sa môže používať len vhodné zariadenie, ako sú mostíky, rampy alebo chod-

bičky. Tieto zariadenia musia mať protišmykovú podlahu a v prípade potreby dostatočne pevnú a dobre konštruovanú bočnú zábranu, ktorá unesie hmotnosť zvierat na nakladacom alebo vykladacom zariadení a zabráni prepadávaní alebo preskakovaní nakladaných alebo vykladaných zvierat. Zvieratá počas prepravy nesmú byť zavesené pomocou mechanických prostriedkov a nesmú sa dvíhať alebo ťahať za hlavu, rohy, končatiny, chvost alebo rúno. Pokiaľ je to možné, treba sa vyhnúť používaniu elektrických podnetov.

15. Podlaha dopravného prostriedku alebo kontajnera musí byť dostatočne pevná, aby uniesla hmotnosť zvierat, ktoré sa majú prepravovať, musí mať protišmykovú úpravu, ak sú v nej nejaké medzery alebo perforovanie, musia byť úplne hladké, aby sa zabránilo poraneniu zvierat. Podlaha musí byť pokrytá dostatočným množstvom podstielky schopnej absorbovať výkaly, ak to nie je vyriešené iným spôsobom, ktorý plní prinajmenšom rovnaký účel, alebo ak sa výkaly pravidelne neodstraňujú.
16. Aby sa zvieratám počas prepravy zabezpečila potrebná starostlivosť, musí zásielku sprevádzať ošetrovateľ okrem týchto prípadov:
 - a) ak sú zvieratá prepravované v kontajneroch, ktoré sú zabezpečené, dostatočne vetrané a v prípade potreby obsahujú dostatok krmiva a vody v zásobníkoch, ktoré nie je možné prevrhnúť; za dostatok krmiva a vody sa považuje dvojnásobné množstvo potrebné na plánovanú cestu,
 - b) ak prepravca plní funkciu ošetrovateľa,
 - c) ak odosielateľ poveril zástupcu, ktorý sa má starať o zvieratá na vyhradených oddychových miestach.
17. Ošetrovateľ alebo poverený zástupca odosielateľa sa stará o zvieratá, kŕmi ich, napája a v prípade potreby aj dojí.
18. Dojnice musia byť podojené približne v 12-hodinových intervaloch, interval nesmie presiahnuť 15 hodín.
19. Aby ošetrovateľ mohol poskytovať túto starostlivosť, musí mať k dispozícii vhodné osvetlenie.
20. Zvieratá sa nakladajú len do dopravných prostriedkov, ktoré boli vyčistené a v prípade potreby aj dezinfikované. Uhynuté zvieratá, podstielka a výkaly sa musia odstrániť čo najskôr.

B. Osobitné ustanovenia pre prepravu zvierat po železnici

1. Každý železničný vagón, ktorý sa používa na prepravu zvierat, musí byť označený symbolom naznačujúcim prítomnosť živých zvierat, ak sa zvieratá neprepravujú v kontajneroch. Ak nie sú k dispozícii vozne špeciálne upravené na prepravu zvierat, zvieratá sa budú prepravovať v krytých vagónoch, ktoré sú schopné prepravy pri vysokej rýchlosti a sú vybavené dostatočne veľkými vzduchovými otvormi alebo vetracím systémom, ktorý je účinný aj pri nízkych rýchlostiach. Vnútorne steny vozňov musia byť z dreva alebo z iného vhodného materiálu, musia byť úplne hladké a vybavené kruhmi alebo tyčami vo vhodnej výške, ku ktorým môžu byť zvieratá v prípade potreby priviazané.
2. Ak sa nepárnokopytníky neprepravujú v individuálnych boxoch, musia byť uviazané tak, aby boli všetky obrátené hlavou na tú istú stranu vozňa alebo uviazané hlavami k sebe. Žriebätá a neprivyknuté zvieratá sa však uväzovať nebudú.
3. Veľké zvieratá sa naložia tak, aby sa medzi nimi mohol pohybovať ošetrovateľ.
4. Ak treba v súlade s časťou A bodom 10 zvieratá oddeliť, možno to urobiť uviazaním v oddelených častiach vozňa, ak to priestor vozňa dovoľuje, alebo sa oddelia pomocou vhodných prepážok.
5. Pri zoradovaní vlakov a počas všetkých ostatných posunov vozňov treba urobiť všetky preventívne opatrenia, aby sa predišlo nárazom vozňov, v ktorých sú zvieratá.

C. Osobitné ustanovenia pre cestnú prepravu

1. Vozidlá musia byť zabezpečené proti úniku zvierat a skonštruované tak, aby sa zaistila ich bezpečnosť. Vozidlá musia byť vybavené strechou, ktorá zabezpečí účinnú ochranu proti nepriaznivému počasiu.
2. Vo vozidlách používaných na prepravu veľkých zvierat musí byť k dispozícii zariadenie umožňujúce ich priviazanie, ak sa priviazanie týchto zvierat vyžaduje. Ak sa vyžaduje rozdelenie vozidla na oddelenia, prepážky musia byť dostatočne pevné.
3. Vozidlá musia mať vhodné vybavenie na nakladanie a vykladanie zvierat v súlade s požiadavkami bodu 4.

D. Osobitné ustanovenia pre lodnú prepravu

1. Plavidlá budú vybavené tak, aby sa zvieratá mohli prepravovať bez poranenia alebo zbytočného utrpenia.
2. Zvieratá sa nesmú prepravovať na otvorenej palube plavidla; preprava na otvorenej palube plavidla je možná, len ak sú zvieratá prepravované v dostatočne zabezpečených kontajneroch alebo v iných konštrukciách schválených príslušným orgánom veterinárnej správy¹⁾ alebo príslušným orgánom niektorého z členských štátov, dostatočne chránených pred účinkom mora a počasia.

¹⁾ § 4 ods. 3 zákona č. 488/2002 Z. z.

3. Zvieratá musia byť uviazané alebo umiestnené do vhodných ohrád alebo kontajnerov.
4. Primerané priechody musia umožniť prístup do všetkých ohrád, kontajnerov alebo vozidiel, v ktorých sú zvieratá ustajnené. Musia byť k dispozícii vhodné osvetľovacie zariadenia.
5. Vzhľadom na počet prepravovaných zvierat a trvanie cesty musí byť zabezpečený dostatočný počet ošetrovateľov.
6. Všetky časti plavidiel, kde sú ustajnené zvieratá, musia byť vybavené kanalizáciou a musia sa udržiavať v dobrom hygienickom stave.
7. V plavidle musí byť pre prípad potreby zabitia zvierťaťa k dispozícii nástroj schválený príslušným orgánom veterinárnej správy.
8. Plavidlá, ktoré sa používajú na prepravu zvierat, musia byť pred vyplávaním zásobené dostatočným množstvom pitej vody, ak nie sú vybavené vhodným systémom, ktorý umožňuje jej výrobu, a vhodným krmivom so zreteľom na druh a počet zvierat, ktoré sa majú prepravovať, ako aj na trvanie cesty. Za dostatočné množstvo sa považuje dvojnásobok množstva vody a krmiva potrebného na plánovanú plavbu.
9. V prípade potreby sa musia prijať opatrenia na izoláciu chorých a poranených zvierat a na poskytnutie prvej pomoci.
10. Ak sa zvieratá prepravujú na palube plavidla v železničných vagónoch, treba venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu dostatočného vetrania počas celej plavby. Body 1 až 3 neplatia pre prepravu zvierat v železničných vagónoch alebo cestných vozidlách, ktoré sú na trajektoch alebo podobných plavidlách.
11. Ak sa zvieratá prepravujú vo vozidlách na cestnú prepravu na palube plavidla, platia tieto opatrenia:
 - a) oddelenie pre zvieratá musí byť riadne pripevnené k vozidlu; vozidlo a oddelenie pre zvieratá musí byť vybavené vhodnými uväzovacími prostriedkami, umožňujúcimi pevné pripevnenie k plavidlu. Na krytej palube trajektu sa musí zachovať vetranie dostačujúce pre počet prepravovaných vozidiel. Ak je to možné, vozidlo na prepravu zvierat treba umiestniť v blízkosti prívodu čerstvého vzduchu,
 - b) oddelenie pre zvieratá musí mať dostatočný počet vetracích otvorov alebo iných prostriedkov, ktoré zabezpečia dostatočné vetranie. Treba mať na pamäti, že prúdenie vzduchu je v uzavretom priestore lode, kde sa nachádza vozidlo, obmedzené. V oddelení pre zvieratá a na každom jeho podlaží musí byť dostatok priestoru, ktorý umožní primerané vetranie nad zvieratami, keď sú vo svojej prirodzenej vzpriamenej polohe,
 - c) ku každej časti oddelenia pre zvieratá musí byť zabezpečený priamy prístup, aby mohli byť zvieratá počas cesty v prípade potreby ošetrené, nakrmené a napojené.

E. Osobitné ustanovenia pre leteckú prepravu

1. Zvieratá sa musia prepravovať v kontajneroch, ohradách alebo stojiskách, ktoré sú vhodné pre daný druh a spĺňajú najnovšie predpisy IATA pre živé zvieratá.
2. Musia sa prijať opatrenia, aby sa predišlo extrémne vysokým alebo nízkym teplotám na palube lietadla vzhľadom na druh prepravovaných zvierat a aby sa predišlo prudkým výkyvom tlaku vzduchu.
3. V lietadle musí byť pre prípad potreby zabitia zvierťaťa k dispozícii nástroj schválený príslušným orgánom veterinárnej správy.

KAPITOLA II

HYDINA, DOMÁCE VTÁKY A DOMÁCE KRÁLIKY

1. Pre prepravu hydiny, domácich vtákov a domácich králikov primerane platia ustanovenia časti A kapitoly I bodov 2 až 4, 10, 15, 16, 20, časti B bodov 1 a 5, časti D bodov 1 až 6 a 8 a 11, časti E bodov 1 až 3.
2. K dispozícii musia byť primerané množstvá vhodného krmiva a vody okrem prípadov, ak
 - a) cesta trvá menej ako 12 hodín bez ohľadu na čas nakladania a vykladania,
 - b) cesta trvá menej ako 24 hodín, a to u mláďat všetkých druhov za predpokladu, že sa skončí do 72 hodín po ich vyliahnutí.

KAPITOLA III

DOMÁCE PSY A DOMÁCE MAČKY

1. Okrem ustanovení § 1 ods. 2 písm. a) pre prepravu domácich psov a domácich mačiek primerane platia ustanovenia časti A kapitoly I bodov 1 až 4, 10, 15, 16, 17, 19 a 20, časti B bodov 1, 4 a 5, časti C bodu 2, časti D bodov 1 až 11 a časti E bodov 1 až 3.
2. Zvieratá, ktoré sa majú prepravovať, sa budú kŕmiť v intervaloch nie dlhších ako 24 hodín a voda sa im bude podávať v intervaloch, ktoré neprekročia 12 hodín. K dispozícii musia byť jasné písomné pokyny o kŕmení a napájaní. Samice v ruji sa musia oddeliť od samcov.

KAPITOLA IV

OSTATNÉ CICAVICE A VTÁKY

1. Ustanovenia tejto prílohy sú záväzné pre prepravu tých cicavcov a vtákov, ktoré neboli zahrnuté v predchádzajúcich kapitolách.
2. Na prepravu príslušných druhov zaradených do tejto prílohy primerane platia ustanovenia časti A kapitoly I bodov 1 až 4, 11, 14 až 17, 19 a 20, časti B bodov 1 a 5 a časti C až E.
3. Bez obmedzení v ustanoveniach § 3 ods. 1 písm. b) môžu sa prepravovať len zvieratá spôsobilé na prepravu a zvieratá v dobrom zdravotnom stave. Zvieratá, ktoré sú zjavne v pokročilých štádiách gravidity, alebo zvieratá, ktoré porodili neskôr ako pred týždňom, ako aj mláďatá, ktoré nie sú schopné samy sa kŕmiť a nie sú sprevádzané matkou, nie je možné pokladať za spôsobilé na prepravu. Za mimoriadnych okolností možno urobiť výnimku z tejto požiadavky, ak to vyžaduje záujem zvierateľa, a treba ho previezť na miesto, kde mu bude poskytnuté vhodné ošetrovanie.
4. Zvieratám je zakázané podávať upokojujúce prostriedky, ak sa nevyskytnú mimoriadne okolnosti. Upokojujúce prostriedky môže podávať len veterinárny lekár, ktorý priloží podrobné informácie o podávaní upokojujúcich prostriedkov k sprievodným dokladom a tie musia sprevádzať zviera až do miesta určenia.
5. Zvieratá sa môžu prepravovať len v dopravných prostriedkoch vhodnej konštrukcie, označených podľa časti A kapitoly I bodu 4 a v prípade potreby označených, že ide o prepravu bojazlivého zvierateľa. Okrem toho musia zvieratá sprevádzať jasné písomné inštrukcie o spôsobe a frekvencii kŕmenia a napájania a o akejkoľvek zvláštnej starostlivosti, ktorú vyžadujú. Zvieratá, na ktoré sa vzťahuje osobitný predpis,²⁾ sa musia prepravovať v súlade s najnovšími ustanoveniami vydanými na základe osobitného predpisu²⁾ na prepravu divých zvierat a voľne rastúcich rastlín a ich prípravu na expedovanie. V prípade leteckej prepravy sa musia prepravovať v súlade s najnovšími predpismi IATA, ktoré upravujú prepravu živých zvierat. Do cieľového miesta musia byť dopravené čo najskôr.
6. Zvieratám, na ktoré sa vzťahuje táto príloha, musí byť poskytnutá starostlivosť v súlade s pokynmi a predpismi uvedenými v časti A kapitole I bode 5.
7. Pred naložením sa zvieratám poskytne primeraný čas na aklimatizáciu, v priebehu ktorého sa v prípade potreby postupne naložia do kontajnerov.
8. Zvieratá rôznych druhov sa nesmú umiestňovať do toho istého kontajnera. Navyše ani zvieratá toho istého druhu sa nemôžu umiestňovať do toho istého kontajnera, ak nie je známe, že sa navzájom znášajú.
9. Jelenia zver sa nesmie prepravovať, ak má parohy v lyku.
10. Vtáky sa musia držať v pološere.
11. Morským cicavcom treba zabezpečiť stálu prítomnosť kvalifikovaného ošetrovateľa. Kontajnery nesmú byť uložené na sebe.
12. Aby bolo po celý čas zabezpečené dostatočné prúdenie vzduchu, zabezpečuje sa dodatočné vetranie cez otvory vhodnej veľkosti vo všetkých stenách kontajnera. Otvory musia mať takú veľkosť, ktorá znemožňuje zvieratám prísť do kontaktu s osobami, ktoré narábajú s kontajnerom, a zabraňuje, aby sa poranili.
13. Ku všetkým stenám, stropom a dnám kontajnerov musia byť pripevnené rozpery primeranej veľkosti, aby mali zvieratá zabezpečený voľný prísun vzduchu v prípade uloženia kontajnerov na seba alebo tesného uloženia nákladu.
14. Zvieratá nesmú byť umiestnené v blízkosti potravín alebo na miestach, kde majú prístup neoprávnené osoby.

KAPITOLA V

OSTATNÉ STAVOVCE A STUDENOKRVNÉ ŽIVOČÍCHY

Ostatné stavovce a studenokrvné živočíchy sa musia prepravovať v takých kontajneroch, takých podmienkach, najmä pokiaľ ide o priestor, vetranie, teplotu a bezpečnosť, a s takými zásobami vody a kyslíka, ktoré si vyžaduje príslušný druh. Zvieratá, na ktoré sa vzťahuje osobitný predpis²⁾, sa musia prepravovať v súlade s najnovšími ustanoveniami vydanými na základe osobitného predpisu²⁾ na prepravu divých zvierat a voľne rastúcich rastlín a na ich prípravu na expedovanie. V prípade leteckej prepravy sa musia prepravovať v súlade s najnovšími predpismi IATA, ktoré upravujú prepravu živých zvierat. Do cieľového miesta musia byť dopravené čo najskôr.

²⁾ Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich zvierat a voľne rastúcich rastlín (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.)

KAPITOLA VI HUSTOTY NALOŽENIA

A. DOMÁCE NEPÁRNOKOPYTNÍKY

Železničná preprava

Dospelé kone	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m)*)
Mladé kone (6 až 24 mes.) (na cesty do 48 hodín)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Mladé kone (6 až 24 mes.) (na cesty dlhšie ako 48 hodín)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Poníky (do 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Žriebätá (0 až 6 mes.)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)
*) Štandardná využiteľná šírka vagónov je 2,6 až 2,7 m.	
Pozn.: Počas dlhých ciest musia mať žriebätá a mladé kone možnosť ľahnúť si.	

Tieto údaje sa môžu líšiť maximálne o 10 % u dospelých koní a poníkov a maximálne o 20 % u mladých koní a žriebät nielen v závislosti od hmotnosti a veľkosti koňa, ale aj od jeho fyzickej kondície, meteorologických podmienok a predpokladaného trvania cesty.

Cestná preprava

Dospelé kone	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m)*)
Mladé kone (6 až 24 mes.) (na cesty do 48 hodín)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Mladé kone (6 až 24 mes.) (na cesty dlhšie ako 48 hodín)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Poníky (do 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Žriebätá (0 až 6 mes.)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)
Pozn.: Počas dlhých ciest musia mať žriebätá a mladé kone možnosť ľahnúť si.	

Tieto údaje sa môžu líšiť maximálne o 10 % u dospelých koní a poníkov a maximálne o 20 % u mladých koní a žriebät nielen v závislosti od hmotnosti a veľkosti koňa, ale aj od jeho fyzickej kondície, meteorologických podmienok a predpokladaného trvania cesty.

Letecká preprava

Hustota naloženia koní vo vzťahu živej hmotnosti k ploche

0 až 100 kg	0,42 m ²
100 až 200 kg	0,66 m ²
200 až 300 kg	0,87 m ²
300 až 400 kg	1,04 m ²
400 až 500 kg	1,19 m ²
500 až 600 kg	1,34 m ²
600 až 700 kg	1,51 m ²
700 až 800 kg	1,73 m ²

Lodná preprava

Živá hmotnosť v kg	m ² /zvíera
200/300	0,90/1,175
301/400	1,175/1,45
401/500	1,45/1,725
501/600	1,725/2
601/700	2/2,25

B. HOVÄDZÍ DOBYTOK**Železničná preprava**

Katégoria	Približná hmotnosť (v kg)	Plocha v m ² na 1 zviera
Malé teľatá	55	0,30 až 0,40
Stredne veľké teľatá	110	0,40 až 0,70
Ťažké teľatá	200	0,70 až 0,95
Stredne veľký dobytok	325	0,95 až 1,30
Ťažký dobytok	550	1,30 až 1,60
Veľmi ťažký dobytok	>700	(>1,60)

Tieto údaje sa môžu líšiť nielen v závislosti od hmotnosti a veľkosti zvierat, ale aj od ich fyzickej kondície, meteorologických podmienok a predpokladaného trvania cesty.

Cestná preprava

Katégoria	Približná hmotnosť (v kg)	Plocha v m ² na 1 zviera
Malé teľatá	50	0,30 až 0,40
Stredne veľké teľatá	110	0,40 až 0,70
Ťažké teľatá	200	0,70 až 0,95
Stredne veľký dobytok	325	0,95 až 1,30
Ťažký dobytok	550	1,30 až 1,60
Veľmi ťažký dobytok	>700	[>1,60]

Tieto údaje sa môžu líšiť nielen v závislosti od hmotnosti a veľkosti zvierat, ale aj od ich fyzickej kondície, meteorologických podmienok a predpokladaného trvania cesty.

Letecká preprava

Katégoria	Približná hmotnosť (v kg)	Plocha v m ² na 1 zviera
Teľatá	50	0,23
	70	0,28
Dospelý hovädzí dobytok	300	0,84
	500	1,27

Lodná preprava

Živá hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera
200 až 300	0,81 až 1,0575
301 až 400	1,0575 až 1,0305
401 až 500	1,305 až 1,5225
501 až 600	1,5225 až 1,8
601 až 700	1,8 až 2,025

Gravidné zvieratá musia mať k dispozícii o 10 % priestoru viac.

C. OVCE A KOZY**Železničná preprava**

Kategória	Hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera*)
Ostrihané ovce	<55	0,20 až 0,30
	>55	>0,30
Neostrihané ovce	<55	0,30 až 0,40
	>55	>0,40
Vysoko gravidné bahnice	<55	0,40 až 0,50
	>55	>0,50
Kozy	<35	0,20 až 0,30
	35 až 55	0,30 až 0,40
	>55	0,40 až 0,75
Vysoko gravidné kozy	<55	0,40 až 0,50
	<55	>0,50

Uvedená plocha sa môže líšiť v závislosti od plemena, veľkosti, fyzického stavu a dĺžky rúna zvierat, ako aj v závislosti od meteorologických podmienok a trvania cesty.

Cestná preprava

Kategória	Hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera*)
Ostrihané ovce a jahňatá s hmotnosťou 26 kg a vyššie	<55	0,20 až 0,30
	>55	>0,30
Neostrihané ovce	<55	0,30 až 0,40
	>55	>0,40
Vysoko gravidné bahnice	<55	0,40 až 0,50
	>55	>0,50
Kozy	<35	0,20 až 0,30
	35 až 50	0,30 až 0,40
	>55	0,40 až 0,75
Vysoko gravidné kozy	<55	0,40 až 0,50
	>55	>0,50

Uvedená plocha sa môže líšiť v závislosti od plemena, veľkosti, fyzického stavu a dĺžky rúna zvierat, ako aj v závislosti od meteorologických podmienok a trvania cesty. Ako pomôcka: malé jahňatá môžu mať k dispozícii plochu do 0,2 m² na jedno zviera.

Letecká preprava

Hustota naloženia oviec a kôz vo vzťahu k povrchovej ploche:

Priemerná hmotnosť (v kg)	Plocha v m ² /1 zviera*)
25	0,20
50	0,30
75	0,40

*) Plocha podlahy pre každé zviera by nemala byť pre možnosti poranenia v prípade malej hustoty nakládky vyššia oproti hodnotám uvedeným v tabuľke.

Lodná preprava

Živá hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera
20 až 30	0,24 až 0,265
30 až 40	0,265 až 0,290
40 až 50	0,290 až 0,315
50 až 60	0,315 až 0,34
60 až 70	0,34 až 0,39

D. OŠÍPANÉ**Železničná a cestná preprava**

Všetky ošípané musia mať možnosť ležať a stáť vo svojej prirodzenej polohe.

Aby sa dodržali tieto minimálne požiadavky, hustota naloženia ošípaných s hmotnosťou približne 100 kg nesmie prekročiť 235 kg/m².

Plemeno, veľkosť a fyzická kondícia ošípaných môžu znamenať zvýšenie uvedenej minimálnej požadovanej plochy povrchu. V závislosti od meteorologických podmienok a trvania cesty možno tiež vyžadovať zvýšenie plochy pre jedno zviera maximálne o 20 %.

Letecká preprava

Živá hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Hustota naloženia môže byť relatívne vysoká, aby sa zabránilo poraneniu pri štarte, pristátí alebo v prípade turbulencie, ale zvieratá musia mať vždy možnosť si ľahnúť. Pri rozhodovaní o hustote naloženia sa musí brať do úvahy klíma, celková dĺžka letu a čas priletu.

Lodná preprava

Živá hmotnosť v kg	Plocha v m ² /1 zviera
10 alebo menej	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

E. HYDINA**Hustota platná pre prepravu hydiny v kontajneroch**

Katégoria	Priestor
Jednodňové kurčatá	21 až 25 cm ² /1 kurča
Hydina s hmotnosťou menej ako 1,6 kg	180 až 200 cm ² /kg živej hmotnosti
Hydina s hmotnosťou 1,6 kg a viac, ale menej ako 3 kg	160 cm ² /kg živej hmotnosti
Hydina s hmotnosťou 3 kg a viac, ale menej ako 5 kg	115 cm ² /kg živej hmotnosti
Hydina s hmotnosťou 5 kg a viac	105 cm ² /kg živej hmotnosti

Tieto údaje sa môžu líšiť, a to nielen v závislosti od hmotnosti a veľkosti vtákov, ale aj od ich fyzickej kondície, meteorologických podmienok a pravdepodobného trvania cesty.

KAPITOLA VII**INTERVALY NA NAPÁJANIE A KŔMENIE, TRVANIE CESTY A ČAS NA ODPOČINOK**

- Požiadavky ustanovené v tejto kapitole platia na premiestňovanie druhov zvierat uvedených v § 1 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia okrem leteckej prepravy, pre ktorú sú požiadavky ustanovené v časti E kapitole I bodoch 1 až 3.
- Trvanie cesty u zvierat patriacich k druhom uvedeným v bode 1 nesmie prekročiť osem hodín.
- Maximálne trvanie cesty ustanovené v bode 2 môže byť predĺžené, ak cestný dopravný prostriedok spĺňa dodatočné požiadavky podľa prílohy č. 5 a ostatné dopravné prostriedky spĺňajú tieto dodatočné požiadavky:
 - na podlahe dopravného prostriedku je dostatok podstielky,
 - dopravný prostriedok vezie krmivo, ktoré je vhodné pre prepravovaný druh zvierat a pre dĺžku trvania cesty,
 - je umožnený priamy prístup k zvieratám,
 - je umožnené dostačujúce vetranie, ktoré sa môže prispôbovať v závislosti od teploty (vnútornej a vonkajšej),
 - v dopravnom prostriedku sú posuvné panely na vytvorenie oddelení,
 - dopravné prostriedky sú vybavené prípojkou na zásobovanie vodou počas zastávok,
 - v prípade dopravných prostriedkov na prepravu ošipovaných tieto dopravné prostriedky vezú dostatok vody na napájanie počas cesty.
- Intervaly na napájanie a kŕmenie, dĺžka trvania cesty a čas na odpočinok pri používaní cestných dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú požiadavky podľa bodu 3, sú stanovené takto:
 - neodstavené telatá, jahňatá, kozlatá a žriebätá, ktoré sú ešte na mliečnej výžive, a neodstavené ciciaky musia mať po deviatich hodinách cesty čas na odpočinok najmenej jednu hodinu, pričom tento čas musí byť dostatočne dlhý na to, aby dostali tekutinu a v prípade potreby aby boli aj nakŕmené; po tomto čase odpočinku sa môžu prepravovať ďalších deväť hodín,
 - maximálny čas prepravy ošipovaných je 24 hodín; počas prepravy musia mať stály prístup k vode,
 - domáce nepárnokopytníky okrem registrovaných koní podľa osobitného predpisu³⁾ sa môžu prepravovať maximálne 24 hodín; počas cesty musia dostať vodu a v prípade potreby aj krmivo každých osem hodín,
 - všetkým ostatným zvieratám druhov uvedených v bode 1 musí byť po 14 hodinách cesty poskytnutý čas na odpočinok, najmenej jedna hodina, postačujúca na napojenie a v prípade potreby aj na nakŕmenie; po odpočinku sa môžu prepravovať ďalších 14 hodín.
- Po stanovenom čase trvania cesty sa zvieratá musia vyložiť, nakŕmiť, napojiť a musí im byť poskytnutý odpočinok najmenej 24 hodín.
- Zvieratá sa nesmú prepravovať vlakom, ak maximálne trvanie cesty prekročí dĺžku stanovenú v bode 2. Čas prepravy môže byť predĺžený, ak sú splnené požiadavky stanovené v bodoch 3 a 4 okrem času na odpočinok.
- Zvieratá sa nesmú prepravovať po mori, ak maximálne trvanie cesty prekročí čas stanovený v bode 2, ak nie sú splnené požiadavky stanovené v bodoch 3 a 4 okrem času na cestu a času na odpočinok.
- V prípade prepravy po mori pravidelným a priamym spojom medzi dvomi geografickými bodmi Európskeho spoločenstva na vozidlách naložených na plavidlá bez vyloženia zvierat zvieratá musia odpočívať 12 hodín po vyložení v cieľovom prístave alebo v jeho bezprostrednej blízkosti, ak je trvanie cesty také, že plavbu možno zahrnúť do všeobecnej schémy bodov 2 až 4.
- V záujme pohody zvierat možno cestu uvedenú v bodoch 3, 4 a 8 predĺžiť o dve hodiny, berúc do úvahy hlavne bezprostrednú blízkosť cieľového miesta.

³⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 294/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat koňovitých pri ich premiestňovaní, ich výmene s členskými štátmi a ich dovoze z tretích krajín.

KAPITOLA VIII PLÁN CESTY

(1) Prepravca (meno, adresa, názov) Podpis prepravcu (a)	(2) Dopravný prostriedok Evidenčné číslo vozidla (a)				
(3) Druh prepravovaných zvierat Počet Miesto odoslania Miesto určenia (a)	(4) Trasa cesty Predpokladané trvanie cesty (a)				
(5) Čísla zdravotných certifikátov alebo sprievodných dokladov (a)	(6) Odtlačok pečiatky úradného veterinára v mieste odoslania (b)	(7) Odtlačok pečiatky úrad. veterinára v oddychovom mieste (b)			
(8) Dátum a čas odchodu (a)	(9) Meno osoby zodpovednej za prepravu počas cesty (c)	(10) Odtlačok pečiatky príslušného orgánu na výstupnom mieste alebo na schválenom hraničnom prechode (d)			
(11) Plánované oddychové miesto alebo prekladisko (a)		(12) Skutočné oddychové miesto alebo prekladisko (d)			
(13) Miesto a adresa	(14) Dátum a čas	(15) Dĺžka zastávky	(16) Dôvod	(17) Miesto a adresa	(18) Dátum a čas
i)					
ii)					
iii)					
iv)					
v)					
vi)					
(19) (a) vyplní prepravca pred odchodom (b) vyplní úradný veterinárny lekár (c) vyplní prepravca počas cesty (d) vyplní príslušný orgán na výstupnom mieste alebo na schválenom hraničnom priechode (e) vyplní prepravca po skončení cesty (e)	(20) Podpis osoby zodpovednej za prepravu počas cesty (e)	(21) Dátum a čas príchodu do miesta určenia (e)			
(22) Poznámky (b alebo e)					

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.

ŽIADOSŤ O REGISTRÁCIU PREPRAVCU

1.	Meno prepravcu alebo názov prepravcu				
2.	Adresa prepravcu alebo sídlo prepravcu				
3.	IČO		4.	DIČ	
5.	Meno a priezvisko zodpovednej osoby*)				
6.	Priamy kontakt na zodpovednú osobu	Tel. číslo*)/.....	Fax. číslo*)/.....
		Mobil. tel.	E-mail	
Poučenie: Údaje uvedené v tejto žiadosti budú použité len na účel tohto nariadenia a okrem bodov 1, 2 a 5 nebudú verejne prístupné.					

*) Len ak je iné ako v bode 1.

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Podpísaný, vlastník**) (poverený zastupovaním**) firmy) spoločnosti, čestne vyhlasujem, že všetky údaje uvedené v žiadosti o registráciu prepravcu sú pravdivé a správne. Ďalej čestne vyhlasujem, že	
1.	firma/spoločnosť je oboznámená s platnou veterinárnou legislatívou týkajúcou sa prepravy zvierat, pozná svoje povinnosti z nej plynúce a má k nej prístup,
2.	firma/spoločnosť zabezpečí, aby osoby, ktoré budú vykonávať prepravu zvierat, spĺňali požiadavku odbornej spôsobilosti alebo praktickej skúsenosti podľa tohto nariadenia a predpisov na jeho vykonanie,
3.	firma/spoločnosť bude pravidelne školíť a informovať osoby, ktoré vykonávajú prepravu zvierat, o legislatívnych zmenách.
Poučenie: Toto čestné vyhlásenie nebude verejne prístupné.	

**)Overené živnostenským listom alebo výpisom z obchodného registra alebo písomným poverením vydaným vlastníkom alebo osobou konajúcou v mene spoločnosti.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.

VZOR

PREUKAZ O SPÔSOBILOSTI DOPRAVNÉHO PROSTRIEDKU NA PREPRAVU ZVIERAT

Dopravný prostriedok spôsobilý na prepravu zvierat				
Druh	Kategória	Maximálny počet zvierat na		
		1. podlaží	2. podlaží	3. podlaží

Druh dopravného prostriedku (náves, príves, pevná nadstavba, ...)	Preukaz o spôsobilosti dopravného prostriedku na prepravu zvierat číslo <u>XY 012345</u>
Továrenská značka	Vystavený dňa _____
Typové označenie	Platný do _____
Evidenčné číslo	 Pečiatka
Počet podlaží na prepravu zvierat	Meno, priezvisko, funkcia a podpis _____

Rozmer 15 x 11 cm

PREUKAZ O ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI NA PREPRAVU ZVIERAT

<p>Preukaz o odbornej spôsobilosti na prepravu zvierat</p> <p>číslo preukazu <u>XY 012345</u></p> <p>_____ (držiteľ)</p> <p>Evidenčné číslo vodič. preukazu _____ Skupina _____</p> <p>Číslo osvedčenia školiteľa _____</p> <p>Vystavený dňa _____</p> <p>Platný do _____</p> <p> Pečiatka</p> <p>_____ Meno, priezvisko, funkcia a podpis</p> <p>-1-</p>		<p>Držiteľ tohto preukazu je odborne spôsobilý na prepravu zvierat</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Druh</th> <th>Kategória</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> <p>-2-</p>	Druh	Kategória																														
Druh	Kategória																																	

Rozmer 7,5 x 11 cm

PREUKAZ O ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI NA PREPRUVU ZVIERAT PRE OSOBY S PRAKTICKOU SKÚSENOSŤOU

**Preukaz o odbornej spôsobilosti
na prepravu zvierat**

číslo preukazu XY 012345

_____ (držiteľ)

Evidenčné číslo
vodič. preukazu _____ Skupina _____

Číslo osvedčenia školiteľa _____

Vystavený dňa _____

Platný do _____

 Pečiatka

Meno, priezvisko, funkcia a podpis

-1-

**Držiteľ tohto preukazu je odborne
spôsobilý na prepravu zvierat**

Druh	Katégorie

-1-

Rozmer 7,5 x 11 cm

**Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.****DODATOČNÉ POŽIADAVKY NA CESTNÉ DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY POUŽÍVANÉ
NA PREPRAVU DOMÁCICH NEPÁRNOKOPYTNÍKOV, HOVÄDZIEHO DOBYTKA,
DOMÁCICH OVIEC, DOMÁCICH KÔZ A OŠÍPANÝCH
PRI CESTÁCH PRESAHUJÚCICH OSEM HODÍN**

Ak sa prekročí osem hodín ustanovených v prílohe č. 2 kapitole VII bode 2, musia cestné dopravné prostriedky použité na prepravu domácich nepárnokopytníkov, hovädzieho dobytká, domácich oviec, domácich kôz a ošípaných spĺňať tieto dodatočné požiadavky:

1. Podstielka

Okrem ustanovenia prílohy č. 2 časti A kapitoly I bodu 15 musí byť zvieratám zabezpečená vhodná podstielka, ktorá zabezpečuje

- a) pohodlie zvierat; množstvo podstielky môže značne kolísať v závislosti od druhu a počtu prepravovaných zvierat, od trvania cesty a od počasia,
- b) primerané pohltenie a rozptýlenie moču a trusu.

2. Kŕmenie

Vzhľadom na druh a kategóriu prepravovaných zvierat a trvanie cesty uvedené v prílohe č. 2 kapitole VII bode 4 musia byť zvieratá počas cesty kŕmené, pričom sa uplatnia tieto požiadavky:

- a) cestný dopravný prostriedok musí viesť dostatočné množstvo vhodného krmiva na zabezpečenie požiadaviek prepravovaných zvierat na krmivo počas cesty,
- b) krmivo musí byť počas cesty chránené pred vplyvmi počasia, ako aj pred kontamináciou, najmä pred kontamináciou prachom, pohonnými látkami, výfukovým plynom, močom a trusom zvierat,
- c) špecifické vybavenie (žľaby, nádrže alebo akékoľvek iné vhodné prostriedky na distribúciu krmiva), ktoré je nevyhnutné požívať na kŕmenie zvierat, prepravované v dopravnom prostriedku musí byť dezinfikované po každej ceste,
- d) vybavenie používané podľa písmena c) musí byť konštruované tak, aby neporanilo zvieratá a mohlo byť v prípade potreby pripevnené k určitej časti vozidla, aby sa predišlo prevrhnutiu; ak je vozidlo v pohybe a ak sa vybavenie nepoužíva, musí byť skladované v časti dopravného prostriedku oddelenej od zvierat.

3. Prístup

Vozidlá používané na prepravu zvierat musia byť tak vybavené, aby bol kedykoľvek možný prístup k všetkým prepravovaným zvieratám, aby mohli byť skontrolované a mohla im byť poskytnutá primeraná starostlivosť vrátane kŕmenia a napájania.

4. Vetranie

a) vozidlo musí byť vybavené primeraným vetracím systémom zabezpečujúcim trvalú pohodu prepravovaných zvierat, pričom sa do úvahy berú tieto kritériá:

1. plánovaná cesta a jej trvanie,
2. konštrukcia použitého vozidla (otvorené alebo uzavreté),
3. vnútorná teplota a vonkajšia teplota vyplývajúca z poveternostných podmienok, ktoré sa môžu vyskytnúť počas plánovanej cesty,
4. špecifické fyziologické potreby rôznych druhov prepravovaných zvierat,
5. hustota naložených zvierat ustanovená v prílohe č. 2 kapitole VI a voľný priestor nad zvieratami,

b) vetrací systém musí byť naprojektovaný tak, aby

1. mohol byť použitý kedykoľvek, keď sú zvieratá vo vozidle, nezávisle od toho, či vozidlo stojí alebo je v pohybe,
2. zabezpečil dostatočnú cirkuláciu neznečisteného vzduchu pri minimálnej výmene vzduchu 10 m³ za hodinu na každých 100 kg živej hmotnosti prepravovaných zvierat,

c) na splnenie požiadaviek podľa písmen a) a b) musí prevádzkovateľ bez obmedzenia voľnosti pohybu zvierat zabezpečiť

1. nútený ventilačný systém alebo
2. ventilačný systém, ktorý zaručuje, že pre všetky zvieratá umiestnené vo vozidle môže byť udržiavaná teplota v rozpätí od 5 °C do 30 °C s toleranciou +5 °C v závislosti od vonkajšej teploty; tento systém musí byť vybavený vhodným monitorovacím zariadením, ktoré je možné kontrolovať v kabíne z miesta vodiča.

5. Pohyblivé prepážky

Vozidlo musí byť vybavené prepážkami tak, aby mohli byť vytvorené oddelené priestory. Prepážky musia byť konštruované tak, aby mohli byť umiestnené v rôznych polohách a veľkosť oddelení mohla byť prispôbená špecifickým požiadavkám, typu, veľkosti a počtu zvierat.

6. Zásobovanie vodou

Vozidlo musí byť vybavené prípojkou na pripojenie na vodný zdroj počas zastávok.

Vozidlo musí byť vybavené pevným alebo prenosným zariadením vhodným pre rôzne druhy zvierat, napríklad žľaby, misy alebo napájačky na napojenie zvierat na palube vozidla. Tieto zariadenia musia byť navrhnuté tak, aby sa zvieratá nemohli poraniť.

Vozidlá prepravujúce ošipané musia byť v závislosti od ich kapacity, počtu prepravovaných zvierat a plánovaných zastávok počas cesty opatrené jedným alebo viacerými zásobníkmi na vodu s dostatočnou kapacitou tak, aby zvieratá mohli počas cesty piť podľa ich chuti. Tieto nádrže musia byť konštruované tak, aby mohli byť vypustené a vyčistené po každej ceste, a musia byť opatrené systémom umožňujúcim kontrolu hladiny vody a doplnenie počas cesty pri každej vhodnej príležitosti. Nádrže musia byť spojené s napájacími zariadeniami vo vnútri oddelení pomocou dobre fungujúceho systému tak, aby ošipané mali možnosť sa kedykoľvek napiť. Navyše s uvedeným systémom sa môže súčasne použiť sprejovací systém na vlhčenie ošipaných.

**Príloha č. 6
k nariadeniu vlády č. 302/2003 Z. z.****POŽIADAVKY NA ODDYCHOVÉ MIESTA****A. ZDRAVOTNÉ A HYGIENICKE OPATRENIA**

1. Každé oddychové miesto musí
 - a) mať vhodné vybavenie na čistenie a dezinfekciu všetkých budov, vybavenia, zariadení a vozidiel,
 - b) byť vybudované z ľahko čistiteľných a dezinfikovateľných materiálov,
 - c) byť vyčistené a dezinfikované pred každým použitím a po každom použití.
2. Osoba zodpovedná za oddychové miesto musí poskytnúť čistiace prostriedky a ochranný odev, ktoré sú výhradne na potrebu osôb vstupujúcich do oddychového miesta, a umožniť prístup k vhodným zariadeniam na čistenie a dezinfekciu zariadení podľa bodu 1.
3. Podstielka musí byť odstránená po premiestnení zvierat z ohrady a po vyčistení a dezinfekcii musí byť nahradená čerstvou podstielkou.
4. Oddychové miesto musí byť úplne vyprázdnené najmenej na 24 hodín po maximálne šiestich dňoch nepretržitej prevádzky a 24-hodinová doba sa začína vyčistením a dezinfekciou a končí príchodom novej zásielky zvierat.

B. KONŠTRUKCIE A ZARIADENIA

1. V súlade s prílohou č. 2 časťou A kapitolou I bodom 14 vzťahujúcou sa na dopravné prostriedky každé oddychové miesto musí mať vhodné vybavenie a zariadenie na nakladanie zvierat na dopravné prostriedky a na ich vykladenie z nich. Takéto vybavenie a zariadenie musí mať protišmykovú úpravu podlahy a v prípade potreby aj bočnú zábranu. Mostíky, rampy a chodby na presúvanie zvierat musia mať bočnice, zábradlie alebo iné prostriedky chrániace zvieratá pred pádom z nich. Nakladacie a vykladacie rampy musia byť čo najmenej šikmé. Chodby na presuny zvierat musia mať protišmykovú úpravu podlahy znižujúcu riziko pošmyknutia a musia byť konštruované tak, aby sa znížilo riziko poranenia zvierat. Mimoriadnu pozornosť treba venovať tomu, aby medzi podlahou vozidla a rampou alebo rampou a vykladacou plochou nebola medzera alebo iná prekážka vyžadujúca od zvieratá skákanie alebo ktorá by mohla spôsobiť zvieratú pošmyknutie alebo zakopnutie. Oddychové miesto musí byť trvalo vybavené dostatočným počtom stálych alebo posuvných rámp, ktoré musia byť konštruované a používané spôsobom, ktorý nevyžaduje od zvierat stúpanie alebo klesanie po svahu, ktorý počas nakládky alebo počas vykládky presahuje uhol 20°.
2. Všetky zariadenia používané na ustajnenie zvierat v oddychovom mieste musia
 - a) mať povrchovú úpravu podlahy takú, aby znižovala riziko pošmyknutia zvierat a nespôsobovala im poranenie,
 - b) byť zastrešené a musia mať primeranú bočnú ochranu, aby boli chránené pred nepriazňou počasia,
 - c) mať vhodné zariadenia na fixáciu, prehliadku, podľa potreby vyšetrenie, kŕmenie a napájanie zvierat a na uskladnenie krmív,
 - d) mať potrebnú kapacitu na izoláciu zvierat, ventiláciu a drenáž primeranú pre druhy v nich ustajnené,
 - e) mať prirodzené osvetlenie alebo umelé osvetlenie postačujúce na prehliadku všetkých zvierat v ktoromkoľvek čase; pre prípad potreby je nutné mať k dispozícii primerané náhradné osvetlenie,
 - f) mať vybavenie na uväzovanie zvierat, ktoré majú byť uviazané; uviazanie musí byť vykonané tak, aby nespôsobovalo zvieratám bolesť alebo utrpenie a umožňovalo im prijímať krmivo, piť a bez problémov si ľahnúť,
 - g) mať dostatočný priestor pre zvieratá v závislosti od ich druhu, aby si mohli súčasne ľahnúť a aby mali jednoduchý prístup k vode a ku krmivu,
 - h) mať dostatočné zásoby materiálu na podstielanie, ktorý musí byť poskytnutý v každom ustajňovacom priestore podľa potrieb každého druhu alebo kategórie ustajnených zvierat,
 - i) byť konštruované a udržiavané takým spôsobom, aby zvieratá nemohli prísť do styku so žiadnymi ostrými alebo nebezpečnými produktmi alebo porušenými povrchmi, ktoré by im mohli spôsobiť poranenie.
3. Oddychové miesto musí mať vhodné zariadenie na oddelené ustajnenie chorých zvierat, poranených zvierat alebo zvierat, ktoré potrebujú individuálnu starostlivosť.
4. Oddychové miesto musí mať vhodné zariadenie pre všetky osoby pracujúce v ňom alebo využívajúce jeho budovy s pozemkami.

5. Oddychové miesto musí mať vhodne upravené skladovanie a odstraňovanie odpadov a na skladovanie uhynutých zvierat do ich odstránenia a likvidácie podľa osobitného predpisu.¹⁾

C. ÚKONY

1. Zvieratá musia byť vyložené bezodkladne po príjazde. Ak je odklad nevyhnutný vzhľadom na poveternostné podmienky a čakaciu dobu, zvieratám je potrebné zabezpečiť najlepšie podmienky na ich pohodu.
2. V priebehu nakládky a vykládky sa musí zabezpečiť, aby sa zvieratá neľakali, nedráždili alebo aby sa s nimi nezaobchádzalo zle a aby sa uistilo, že zvieratá nie sú priveľmi vyčerpané. Zvieratá sa nesmú dvíhať alebo ťahať za hlavu, rohy, uši, končatiny, chvost alebo rúno a nesmie sa s nimi manipulovať tak, aby im to spôsobovalo zbytočnú bolesť alebo utrpenie. V prípade potreby musia byť vedené jednotlivo.
3. Pre pohyb zvierat v zariadeniach
 - a) chodby na presuny zvierat musia byť konštruované tak, aby sa dalo využiť stádové správanie zvierat,
 - b) nástroje určené na vedenie zvierat musia byť používané výhradne na tento účel; použitie nástrojov s elektrickým výbojom sa musí obmedziť na nevyhnutne nízku mieru a v každom prípade sa môžu použiť len na dospelý hovädzí dobytok a dospelé ošípané odmietajúce sa pohnúť, pričom použiť sa nesmú dlhšie ako jednu sekundu, nepoužijú sa na iné miesto ako na oblasti sedacích svalov a zvieratá majú pred sebou voľný priestor, kam sa môžu pohnúť,
 - c) zvieratá sa nesmú udierať ani sa nesmie vyvíjať tlak na ktorúkoľvek ich citlivú časť tela; obzvlášť je zakázané stískať, krútiť alebo lámať zvieratám chvost, chytať ich za oči alebo ich biť, alebo kopat,
 - d) osoby manipulujúce v oddychovom mieste so zvieratami nesmú mať alebo používať poháňacie zariadenia s ostrým hrotom; palice alebo iné náradie na vedenie zvierat môžu byť priložené na telo zvierata, len ak mu nemôžu spôsobiť poranenie alebo zbytočné utrpenie.
4. Zvieratá, ktoré prichádzajú po preprave za vysokých teplôt a vysokej vlhkosti, musia byť čo najskôr ochladené primeranými prostriedkami.
5. Kŕmenie a napájanie zvierat musí byť vykonávané takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že každé ustajnené zviera v oddychovom mieste má dostatok čistej vody a dostatok primeraného krmiva postačujúceho pre jeho telesné potreby počas jeho plánovanej zastávky a predpokladané trvanie cesty do ďalšej zastávky, kde mu bude poskytnuté krmivo. Oddychové miesto nesmie prijať zvieratá so špeciálnymi požiadavkami na kŕmenie, ako sú mladé teľatá vyžadujúce tekuté krmivo, ak nie je vhodne vybavené materiálne a personálne na uspokojenie týchto potrieb.
6. Kondíciu a stav zisťuje zamestnanec oddychového miesta pri ich príchode a najmenej každých dvanásť hodín počas ich pobytu v oddychovom mieste.
7. Záznamy požadované podľa § 11 ods. 9 písm. h) tohto nariadenia musia obsahovať tieto údaje:
 - a) dátum a čas skončenia vykládky a začiatok opätovnej nakládky každej zásielky,
 - b) dátum a čas vyskladnenia zo zdravotných dôvodov podľa tejto prílohy časti A bodu 4,
 - c) číslo alebo čísla veterinárnych certifikátov sprevádzajúcich každú zásielku,
 - d) akékoľvek potrebné poznámky týkajúce sa zdravotného stavu alebo pohody zvierat, najmä
 1. podrobnosti a počet zvierat nájdených uhynutých pri vykládke v oddychovom mieste alebo uhynutých počas ich pobytu v oddychovom mieste,
 2. podrobnosti a počet zvierat nájdených vážne poranených pri vykládke v oddychovom mieste, vážne poranených počas ich pobytu v oddychovom mieste alebo počet zvierat, ktoré boli posúdené za nespôsobilé na ďalšiu prepravu,
 - e) mená a adresy prepravcov a vodičov a evidenčné čísla dopravných prostriedkov.

¹⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 279/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu.